ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ РЫБНО-СЛОБОДСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН	**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

01.03.2023 Балык Бистәсе штп. №54пи

“2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү” муниципаль программасын раслау турында

«Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1991 елның 25 октябрендәге 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы, Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте Стратегиясе, «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» 1992 елның 8 июлендәге 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы законы , Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү, үстерү һәм функциональлеген арттыру, шулай ук республикадан читтә татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру максатларында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү дәүләт программасын раслау турында» 2020 елның 10 сентябрендәге 821 номерлы карары, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Уставы нигезендә КАРАР БИРӘМ:

1. “2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү” муниципаль программасын (алга таба – Программа) расларга.

2. Программаның заказчы-координаторы итеп "Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУны билгеләргә.

3.Балык Бистәсе муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына ел саен чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы бюджетын формалаштырганда мөмкинлекләр исәпкә алып һәм шушы максатларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы бюджетыннан җибәрелә торган акчалар чикләрендә дә Программа чараларын гамәлгә ашыруга акча бирүне тәкъдим итәргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары А. К. Вафинага йөкләргә.

Җитәкчесе Р. Л. Исланов

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 1 мартындагы 54 пи номерлы карары белән расланган

“2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү” муниципаль программасы

Программа паспорты

Программаның исеме	2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү” муниципаль программасы (алга таба – Программа)
Программаның заказчы-координаторы	«Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге»муниципаль казна учреждениесе
Программаның төп эшләүчесе	«Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге»муниципаль казна учреждениесе
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында татар, рус һәм башка телләрне, шулай ук Татарстан Республикасыннан читтә татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру.
Программаның бурычлары	1.Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында яшәүче башка халыкларның телләре эшчәнлеген һәм өйрәнүне оештыру-хокукый һәм аналитик тәэмин итү; 2.Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең паритет кулланыуга ярдәм итү; 3.Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыкларның татар һәм рус телләрен, башка телләрен өйрәнүнең тулы системасын үстерү; Татарстан Республикасында би-һәм полилингваль белем бирү системаларын оештыру һәм укыту-методик ярдәм, Татарстан Республикасыннан читтә татар телен өйрәнүгә һәм татар телендә укытуга ярдәм итү; 4.Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне популярлаштыруга юнәлдерелгән социаль әһәмиятле чаралар уздыру.
Программаны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары	2023-2030 еллар
Еллык бүленеш белән финанслау күләмнәре	Программаны финанслауның гомуми күләме 420,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән җирле бюджет хисабына-560,0 мең сум.

	<table><tr><td>Ел</td><td>Балык Бистәсе муниципаль районы җирле бюджет акчалары (МБ)</td></tr><tr><td>2023</td><td>70,0</td></tr><tr><td>2024</td><td>70,0</td></tr><tr><td>2025</td><td>70,0</td></tr><tr><td>2026</td><td>70,0</td></tr><tr><td>2027</td><td>70,0</td></tr><tr><td>2028</td><td>70,0</td></tr><tr><td>2029</td><td>70,0</td></tr><tr><td>2030</td><td>70,0</td></tr><tr><td>Барлыгы:</td><td>560,0</td></tr><tr><td colspan="2">Искәрмә: финанслау күләме фаразланган һәм җирле бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып ел саен көйләнергә тиеш</td></tr></table>
Программаны тормышка ашыруның көтелгән ахыргы нәтиҗәләре (программаның нәтиҗәләрен бәяләү күрсәткечләре)	Программаны тормышка ашыру түбәндәге күрсәткечләрне саклап калырга мөмкинлек бирәчәк: дәүләт һәм муниципаль идарә, мәгълүмат коммуникация һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә Татарстан Республикасы Дәүләт телләрендәге аудиовизуаль мәгълүматның нисбәте-50 процент / 50 процент; Татарстан Республикасы халыкларының туган телләрен федераль дәүләт мәгариф стандартлары таләпләренә туры килә торган укыту-методик комплектлар белән укытуны тәэмин итү - 100 процентка кадәр; квалификацияләрен күтәргән туган тел һәм дәүләт теле укытучыларының өлеше-100 процент; республиканың яшь буынын милли мәдәниятләр кыйммәтләренә тарту максатларында үткәрелгән чараларда катнашкан балалар өлеше-елына 100 процент; тел сәясәте өлкәсендә олимпиада хәрәкәте һәм фәнни-тикшеренү эшчәнлегендә катнашучылар саны 500 кеше; норматив хокукый актларны татар телендә бастырып чыгару 100 процент тәшкил итәчәк; хезмәт күрсәтү өлкәсендәге дәүләт предприятиеләрендә Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә белешмә мәгълүматның булуы 100 процент тәшкил итәчәк.

I. Программаны тормышка ашыру өлкәсенең гомуми характеристикасы, Программаны чишүгә юнәлтелгән проблемалар

Әлеге Программа Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1991 елның 25 октябрендәге 1807-1 номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясе дәүләт теле турында» 2005 елның 1 июнендәге 53-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» 1992 елның 8 июлендәге 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм «Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен куллану турында» 2013 елның 12 гыйнварындагы 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, шулай ук Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлендәге ПУ-312 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының башка законнары нигезендә эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 25 ноябрендәге 794 номерлы карары белән расланган 2014-2022 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасын ,Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " 2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү турында» 10.09.2020 №821 карарын гамәлгә ашыру кысаларында башкарылган эшне дәвам итәргә тиеш.

«Мәгарифне үстерү» Россия Федерациясе дәүләт программасы һәм 2016-2020 елларга «Татарстанда рус теле» ведомство максатчан программасы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 10.09.2020 ел, №

821 карары белән расланган «2023 елга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү " дәүләт программасы чаралары белән берләштән әлеге Программа Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен оптималь шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Программаны гамәлгә ашыру эше максатчан характерда булыр дип планлаштырыла.

Балык Бистәсе муниципаль районында төрле милләт вәкилләре : татарлар, руслар, әрмәннәр, таҗиклар һәм башка милләтләр яши.

Муниципаль идарә, мәгълүмат коммуникация һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә дәүләт телләрендә аудиовизуаль мәгълүматның паритетлы нисбәтенә зур игътибар бирелә.

Мәдәният, мәгариф, сәламәтлек саклау, социаль яклау, хезмәт күрсәтү объектларының эчке һәм тышкы бизәлеше телләр турындагы закон таләпләренә туры китерелде.

Документлар бланкларында Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә барлык реквизитлар да бар. Гражданнарны шәхси сораулар буенча кабул итү, аларның гаризалары, шикаятьләре белән эшләү Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә алып барыла.

Районда «Сельские горизонты»/«Авыл офыклары»газетасы нәшер ителә. Газета рус телендә (690 данә) һәм татар телендә (985 данә) чыгарыла.

Милли мәгариф һәр халыкның яңарышында мөһим фактор булып тора. Мәктәп милли мәдәниятне үстерүнең дәвамчанлыгын тәэмин итә һәм аны үсеш казанышы, һәр кешенең байлыгы итә, туган телнең үзенчәлекле традицияләрен, шулай ук гомумкешелек мәдәни-әхлакый кыйммәтләрен йөртүче һәм дәвам итүче буларак иҗади шәхес формалаштыра.

Районда Татарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның туган телләрен өйрәнү һәм туган телләрдә укыту өчен шартлар тудырылган. Аерым алганда, гомумбелем бирү оешмаларында 2 туган тел: рус, татар телләре өйрәнелә.

2022 елга районда 20 мәктәп эшли. Шулардан: татар телендә белем бирүче 10 мәктәп (6 урта, 4 төп), рус телендә белем бирүче 10 мәктәп (6 урта, 4 төп).

Республика халыклары телләрен саклау һәм үстерүгә татар һәм рус телләре буенча халыкара олимпиадалар, «Илһам» Бөтенроссия конкурсы, мәктәп театрлары фестивале, якшәмбе мәктәпләре укучылары слеты, безнең район укучылары актив катнаша торган фәнни-гамәли конференцияләр һәм олимпиадалар ярдәм итә.

Ел саен язучыларның юбилейларына багышланган район чаралары, туган телләр айлыгы да үткәрелә. Алдынгы педагогик тәҗрибәне тарату максатында ай саен туган тел һәм әдәбият, рус теле һәм әдәбияты укытучыларының семинарлары үткәрелә. Татар теле һәм әдәбияты, рус теле һәм әдәбияты укытучыларының район методик берләшмәләре эше укытучыларның һөнәри, педагогик осталыгын арттыруга, укыту һәм тәрбия процессына яңа технологияләр кертүгә юнәлдерелгән. Еллык эшнең җентекле планы төзелә, ай саен утырышлар, консультацияләр, кичәләр, язучылар белән очрашулар, семинар-киңәшмәләр үткәрелә. Ел саен «Туган тел» туган тел укытучыларының Бөтенроссия мастер-классы һәм «Иң яхшы татар теле һәм әдәбияты укытучысы»Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабы үткәрелә.

Укучыларның интеллектуаль һәм иҗади сәләтләрен ачыклау, татар телен һәм әдәбиятын белергә теләүче мәктәп яшендәге балалар санын арттыру максатында «Туган телем – Тукай теле» дип аталган шигырь укучылар бәйгеләре, «Тере классика»Бөтенроссия яшь укучылар бәйгесе үткәрелә.

Районда рус телен һәм әдәбиятын өйрәнү һәм үстерү «2021-2023 елларда Татарстанда рус теле» республика комплекслы программасы, «2022-2023 елларда Балык Бистәсе муниципаль районында рус теле» муниципаль программасы нигезендә алып барыла.

Балык Бистәсе муниципаль районында укыту-методик әдәбият белән эш 20 мәктәп китапханәсендә алып барыла. Ел саен газета-журналларга язылу алып барыла.

Программаны тормышка ашыру нәтиҗәләрен анализлау шуны күрсәтә: районда телләрне саклау һәм үстерү эшендә куйган тырышлыкларына карамастан, куелган максатларның барысы да Татарстан Республикасында тел сәясәтен гамәлгә ашыруда тоткарлык тудыручы факторлар булу сәбәпле ирешелмәде, алар арасында түбәндәгеләр бар:

- туган телләрне өйрәнү өлешендә мәгариф турында федераль законнардагы үзгәрешләр нәтиҗәсендә яңа методикалар, уку материалларын эшләү мәсьәләсе актуальләштерелде;
- республикада яшәүче халыкларның туган телләрен үзләштерүгә мотивация кимү тенденциясе, язма һәм сөйләм культурасын саклау һәм үстерү чаралары җитмәү;
- Татарстан Республикасының тел сәясәтен һәм тел өлкәсендә гражданнарның хокукларын нәтиҗәле гамәлгә ашыруны тәэмин итүче инфраструктура, инструментлар һәм механизмнарда кайбер инерционлык; тышкы шартларны үзгәртүгә оперативрак җавап бирү таләп ителә.
- районда яшәүче халыкларның татар телен, милли телләрен үзләштерүгә мотивация зәгыйфь, аларның тел һәм сөйләм культурасын саклау һәм үстерү чаралары җитмәү;

Бу программаны эшләгәндә күрсәтелгән комачаулык факторлары исәпкә алынды.

II. Программаныңтөп максат, бурычлары һәм күрсәткечләре (индикаторлары) максатка ирешү һәм бурычларны хәл итү, көтелгән ахыргы нәтиҗәләрен, программаны тормышка ашыру срокларын һәм этапларын тасвирлау

Программа Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр өлкәсендә дәүләт сәясәтенең төп принциплары нигезендә эшләнде, алар телләрнең үсешен һәм гармонияле хезмәттәшлеген, республикада яшәүче халыклар вәкилләренең милли-тел мәнфәгатьләренең тотрыклы балансын саклауны күздә тота.

Программаның максаты-Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында татар, рус һәм башка телләрне, шулай ук Татарстан Республикасыннан читтә татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру.

Программа чаралары Татарстан Республикасында телләрне саклау һәм үстерүнең барлык төп аспектларын колачлый:

1) Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең паритет эшчәнлегенә ярдәм итү;

2) Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыкларның татар һәм рус телләрен, башка телләрен өйрәнүнең тулы системасын үстерү; Татарстан Республикасында би-һәм полилингваль белем бирү системаларын оештыру һәм укыту-методик ярдәм, Татарстан Республикасыннан читтә татар телен өйрәнүгә һәм татар телендә укытуга ярдәм итү;

3) Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклау һәм үстерү;

4) Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында этноязык вәзгыятенә һәм Программаны гамәлгә ашыруның барышына мониторинг һәм анализ.

Программаның максаты һәм бурычлары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 10 сентябрендәге 821 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясенең максатларына һәм бурычларына туры килә, ул Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясенең Россия Федерациясе халыкларының мәдәниятләрен һәм телләрен саклау һәм үстерү, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 10 сентябрендәге 821 номерлы карары белән расланган «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасының, аларның рухи бергәлеген ныгыту, милли азчылыкларнын хокукларын тәэмин итү. Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең этномәдәни үзенчәлекләрен саклау, шулай ук мәгариф өлкәсендә инновацияләрне стимуллаштыру, талантлы яшьләргә ярдәм итү, иң яхшы укытучыларны һәм укучыларны бүләкләү, заманча мәгариф технологияләрен гамәлгә кертү өлешендә «Мәгариф» Россия Федерациясе өстенлекле милли проектының максатларына һәм бурычларына туры килә.

Программаны тормышка ашыруның гомуми срогы: 2023-2030 еллар.

Программа индикаторлары

Программаның индикаторлары булып тора:

Ахыргы нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор зурлыклары								
	2019 (база елы)	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11
Дәүләт һәм муниципаль идарә, инфокоммуникация өлкәсе һәм хезмәт күрсәтүләр өлкәсендә Татарстан республикасы дәүләт телләрендә аудиовизуаль мәгълүматның үзара мөнәсәбәте, процентлар	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50	50/50

Дәүләт һәм муниципаль идарә өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш башкару өлеше, процентлар	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100
Урам күрсәткечләренең гомуми санында ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән урам күрсәткечләренең өлеше, процентлар	80	100	100	100	100	100	100	100	100
Балык Бистәсе муниципаль районында җитештерелә торган продукциянең гомуми күләмендә Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә этикеткасы, ярлыгы, инструкциясе булган продукция өлеше, процент	80	100	100	100	100	100	100	100	100
Яшь буынны милли мәдәниятләр кыйммәтләренә тарту максатларында үткәрелгән чараларда катнашкан балалар өлеше, процент	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Тел сәясәте өлкәсендә олимпиада хәрәкәте һәм фәнни-тикшеренү эшчәнлегендә катнашучылар саны, берәмлекләр	300	350	370	380	400	450	470	480	500
Балык Бистәсе муниципаль районында халыкның мәдәниятен, тарихын һәм гореф-гадәтләрен өйрәнү буенча милли бүлекчәләр саны,	0	1	1	1	1	1	1	1	1

берәмлекләр									
Балык Бистәсе муниципаль районында тел вәзгыяте һәм Программаны тормышка ашыру барышы турында массакүләм мәгълүмат чараларында басмалар саны , берәмлекләр	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Балык Бистәсе муниципаль районында этнотел вәзгыяте динамикасын тикшерү һәм программаны үтәүнең нәтиҗәлелеген анализлау	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Бурычлар буенча программаны ресурс белән тәэмин итү күләме аңа 1 нче кушымтада тәкъдим ителгән.

Максат һәм бурычлар, программаның нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары һәм чараларны финанслау 2 нче кушымтада тәкъдим ителә.

III. Программаны ресурс белән тәэмин итү

Балык Бистәсе муниципаль районының жирле бюджеты хисабына программаны финанслауның гомуми күләме 800,0 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:

2023 елда-100,0 мең сум;
2024 елда-100,0 мең сум;
2025 елда-100,0 мең сум;
2026 елда-100,0 мең сум;
2027 елда-100,0 мең сум;
2028 елда-100,0 мең сум;
2029 елда-100,0 мең сум;
2030 елда-100,0 мең сум;

Аерым чараларны бердәм максатлар һәм бурычлар белән берләштерә торган комплекслы проект алымы (аларның координацияләнгән һәм килештерелгән үтәлеше булганда) акчаларны рациональ куллануны һәм уңай нәтиҗәләргә ирешүне тәэмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Программа чараларын тормышка ашыру максатларында чараларны башкаручыларның төп эшчәнлеген финанслауга бүлеп бирелә торган акчаларны куллану күздә тотыла.

Программа чараларын тормышка ашыру өчен шулай ук билгеләнгән тәртиптә бюджеттан тыш чыганакларны җәлеп итү дә мөмкин.

IV. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программаның чараларын гамәлгә ашыру барышында аның заказ бирүчесе-координаторы («Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУ) төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген, чараларны тормышка ашыруның барышын һәм Программаны башкаручыларның акчаларыннан нәтиҗәле файдалануны тикшереп торуны тәэмин итә. Программа чаралары программаның заказчы - координаторы тарафыннан барлык программа чараларын башкаручылар белән башкарыла торган муниципаль контрактлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруда катнашучы башкаручылар «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУга хисап чорыннан соң килүче елның 1 февраленә кадәр ел саен аның үтәлеше турында мәгълүмат бирәләр.

«Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУ ел саен, хисап чорыннан соң килә торган елның 1 мартына кадәр, Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының территориаль үсеш бүлегенә, Балык Бистәсе муниципаль районы Финанс-бюджет палатасына, Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә финанс чараларын куллану программасын гамәлгә ашыру һәм нәтиҗәлелеге буенча эш барышы турында мәгълүмат җибәрә.

V. Программаның социаль-икътисади эффективлыгы тасвирламасы

Программаның нәтиҗәлелеге билгеләнгән срокларда чараларны үтәү дәрәҗәсе буенча бәяләнә. Программаның нәтиҗәлелеген бәяләү өчен Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты бүлекләренең этнотел ситуациясенә мониторинг нәтиҗәләре, этносоциологик тикшеренүләр, Балык Бистәсе муниципаль районында Татарстан Республикасы буенча Дәүләт статистикасы федераль хезмәтенең территориаль органы материаллары кулланыла.

Программаны тормышка ашыруның төп нәтиҗәсе-белем дәрәҗәсен, этнотел компетенциясен саклап калу, телләрнең эшләве өлкәсен киңәйтү, мәгариф өлкәсе, хезмәт күрсәтү һәм халыкның киң катлам хезмәткәрләренең тел компетенцияләренең, квалификациясенең, профессионализмының ролен күтәрү, мәдәни һәм этнотел төрлелеген саклау, толерантлыкны һәм милләтара татулыкны арттыру.

Программа Татарстан Республикасының сәяси, икътисадый, социаль һәм этнокультура өлкәләрендә һәм мәгълүмат киңлегендә, шулай ук республикадан читтә районның һәм татар теленең мәгариф системасында эшләвен, Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыкларның телләрен саклап калуны һәм үстерүне, Балык Бистәсе муниципаль районында дәүләт һәм башка телләрнең социаль статусын һәм абруен күтәрүне күздә тота.

Программада каралган чараларны гамәлгә ашыру рухи байлыкны арттыруга; Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыкларның телен, әдәбиятын һәм мәдәниятен популярлаштыручы агарту чараларының халык өчен үтемлелеген арттыруга, Татарстан Республикасы дәүләт телләренең функциональлеген күтәрүгә, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның телләрен куллану өлкәсендә норматив хокукый документларны камилләштерүгә ярдәм итәчәк.

Программа чараларын гамәлгә ашыру төрле типтагы һәм дәрәҗәдәге мәгариф оешмаларының белем бирү һәм тәрбия эшчәнлеген хупларга һәм үстерергә, педагогның социаль статусын күтәрергә, мәгариф системасын һәм хезмәт күрсәтү өлкәсен халыкның этнотел таләпләренә якынайтырга, туган телләрне өйрәнүдә һәм үстерүдә халыкның конституцион хокукларын яклауга ярдәм итәргә , Татарстан Республикасы тел законнарын гамәлгә ашыру чараларын координацияләргә һәм оптимальләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

“2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү” муниципаль программасына кушымта №1

"2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районындаТатарстан Республикасының дәүләт телләрен һәм башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү" муниципаль программасын гамәлгә ашыруга ресурс белән тәэмин итү

Бурыч атамасы	Финанслу чыганагы	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	Барлыгы
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында яшәүче башка халыкларның телләре куллануны һәм өйрәнүне оештыру-хокукый һәм аналитик тәэмин итү;	Җирле бюджет	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	80,0
2. Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең паритет кулланылышына ярдәм итү;	Җирле бюджет	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	240,0
3. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыкларның татар һәм рус телләрен, башка телләрен өйрәнүнең тулы системасын үстерү; Татарстан Республикасында би-һәм полилингваль белем бирү системаларын оештыру һәм укыту-методик ярдәм, Татарстан Республикасыннан читтә татар телен өйрәнүгә һәм татар телендә укытуга ярдәм итү;	Җирле бюджет	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	240,0
4.Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне популярлаштыруга юнәлдерелгән социаль әһәмиятле чаралар уздыру.	Җирле бюджет	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	240,0
Барлыгы:		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	800

“2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү” муниципаль программасына кушымта №2

«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасының максаты, бурычлары, нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары һәм аның чараларын финанслау

Төп чараларның атамалары	Башкаручылар	Төп чараларны үтәү сроклары	Ахыргы нәтиҗәләрне бәяләү күрсәткечләре, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күләмнәре									Финанслау (чыганаклар), мең сум							
				2022 ел (база)	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел	2023 ел	2024 ел	2025 ел	2026 ел	2027 ел	2028 ел	2029 ел	2030 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Максат: Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында татар, рус һәм башка телләрне шулай ук Татарстан Республикасыннан читтә татар телен саклау, өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру .																				
Бурыч 1. Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында яшәүче башка халыкларның телләре эшчәнлеген һәм өйрәнүне оештыру-хокукый һәм аналитик тәэмин итү																				
1.1.Муниципаль программаны эшләү һәм раслау	МБ, БК МР	2023 ел	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2. Балык Бистәсе муниципаль районында телләр турындагы законнарны гамәлгә ашыру буенча муниципаль комиссия эшчәнлеген оештыру	Җирле үзидарә органы	2023-2030 еллар	комиссияләр саны,берәмлек	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3 Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте башкарма органнары һәм аның карамагындагы учреждениеләр исемнәре белән элмә такталарның орфография һәм пунктуация кагыйдәләренә, татар һәм рус телләрендәге текстларының тәңгәллеген тәэмин итү	БК МР төзелеш, архитектура һәм ТКХ бүлеге ;җирлек башлыклары (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1.4 Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә эш башкаруны алып бару	БК МР: жирлек башлыклары(килештерү буенча); районның учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	ТР дәүләт телләрендә билгеләнгән тәртиптә басылып чыккан норматив хокукый актлар өлеше, %	80	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 Гражданнарның татар телендә түләүсез юридик ярдәм алуга хокукларын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру	БК МР: жирлек башлыклары(килештерү буенча); районның учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре (килештерү буенча))	2023-2030 еллар	татар телендә мөрәҗәгать иткән гражданнарның мөрәҗәгатьләренә татар телендә күрсәтелгән хезмәтләр өлеше ,%	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Бурыч буенча барлыгы:													10,0 (МБ)	10,0 (МБ)	10,0 (МБ)	10,0 (МБ)	10,0 (МБ)	10,0 (МБ)	10,0 (МБ)	10,0 (МБ)
2 нче бурыч. Татарстан Республикасы дәүләт телләре буларак татар һәм рус телләренең паритет кулланылышына ярдәм итү																				
2.1. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чараларын рәсмиләштерү	БК МР; жирлек башлыклары(килештерү буенча); районның учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	Ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән тышкы һәм эчке визуаль мәгълүмат чараларының гомуми мәгълүмат санына карата өлеше, %	80	100	100	100	100	100	100	100	100	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ	15,0 (МБ	15,0 (МБ	15,0 (МБ)	15,0 (МБ	15,0 (МБ
2.2. Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә урам күрсәткечләрен рәсмиләштерү	БК МР төзелеш, архитектура һәм ТКХ бүлеге ;жирлек башлыклары (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	Ике дәүләт телендә рәсмиләштерелгән урам күрсәткечләре өлеше урам күрсәткечләренең гомуми санына, %	80	100	100	100	100	100	100	100	100	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)
2.3.Районда чыгарыла торган продукцияне Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә этикеткалар, ярлыклар, инструкцияләр белән тәэмин итүдә ярдәм итү	БК МР территориаль үсеш бүлеге; УСХиП (килештерү буенча); районның сәүдә учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	Татарстан Республикасында житештерелә торган продукциянең гомуми күләмендә, этикеткалары, ярлыклары, Татарстан Республикасының	80	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-

			ике дәүләт телендә инструкцияләре булган продукция өлеше %																	
2.4.Сәүдә хезмәткәрләре тарафыннан Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә хезмәт күрсәтү	БК МР территориаль үсеш бүлеге; УСХиП (килештерү буенча); районның сәүдә учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә халыкка хезмәт күрсәтү өлеше, %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5 Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә юл күрсәткечләрен рәсмиләштерү	БК МР; жирлек башлыклары(килештерү буенча);	2023-2030 еллар	Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә юл күрсәткечләрен рәсмиләштерү өлеше, %	80	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-
2.6 Дәүләт һәм муниципаль идарә, мәгълүмат коммуникация һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә аудиовизуаль мәгълүмат рәсмиләштерү.	БК МР территориаль үсеш бүлеге; УСХиП (килештерү буенча); районның сәүдә учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	Дәүләт һәм муниципаль идарә, мәгълүмат коммуникация һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә Татарстан Республикасы Дәүләт телләрендәге аудиовизуаль мәгълүматның нисбәте, %	80	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-	-	-	-
2.7. Балык Бистәсе муниципаль районында тел вәзгыяте һәм Программаны тормышка ашыру барышы турында массакүләм мәгълүмат чараларында басмалар саны , берәмлекләр	БК МР, «Сельские горизонты» («Авыл офыклары») газетасы редакциясе (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	ММЧда басмалар саны, берәмлекләр	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
2.8. Рус һәм татар телләрендә газета журналларга язылуны оештыру	БК МР, «Сельские горизонты» («Авыл офыклары») газетасы редакциясе (килештерү буенча),	2023-2030 еллар	«Сельские горизонты» / «Авыл офыклары» тиражы	690/ 985	690/ 985	690/ 985	690/ 985	690/ 985	690/ 985	690/ 985	690/ 985	690/ 985	-	-	-	-	-	-	-	-

	районның учреждениеләре, оешмалары, предприятиеләре (килештерү буенча)																			
Бурыч буенча барлыгы:													30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)
3 нче бурыч. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районында яшәүче халыкларның татар һәм рус телләрен, башка телләрен өйрәнүнең тулы системасын үстерү; Татарстан Республикасында би-һәм полилингваль белем бирү системаларын оештыру һәм укыту-методик ярдәм, Татарстан Республикасыннан читтә татар телен өйрәнүгә һәм татар телендә укытуга ярдәм итү																				
3.1. «Туган телне һәм әдәбиятны укытуның актуаль мәсьәләләре» туган тел (татар) һәм әдәбият укытучылары өчен методик семинарлар оештыру һәм уздыру	"Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	уздырылган семинарлар саны, берәмлек	2	2	2	2	2	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2 Татарстан Республикасы мәгариф оешмаларының рус һәм татар телләре укытучыларының квалификациясен күтәрү	ОО	2023-2030 еллар	ел саен квалификация күтәрү курсларын узучы педагогик кадрлар, кеше	32	32	32	32	32	32	32	32	32	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3 Яшь буынны милли мәдәниятләр кыйммәтләренә тарту максатларында үткәрелгән чараларны оештыру һәм уздыру.	ИК МР; МКУ «Отдел образования», МКУ «Отдел культуры», ОО	2023-2030 еллар	Чараларда катнашкан балалар өлеше, %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)
3.4 Тел сәясәте өлкәсендә чаралар, олимпиадалар һәм фәнни-тикшеренү конференцияләре оештыру һәм уздыру	"Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Арта барган нәтиҗә белән чараларда катнашучылар саны, берәмлекләр	300	350	370	380	400	450	470	480	500	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)	15,0 (МБ)
3.5 Мәгариф оешмалары өчен Татарстан Республикасының дәүләт теле буларак туган телләр һәм әдәбият, татар теле буенча дәреслекләр һәм уку әсбаплары сатып алу	"Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	уку әдәбияты саны, берәмлекләр	100	100	100	100	75	75	75	75	75	-	-	-	-	-	-	-	-
3.6 Район мәгариф оешмаларын Россия Федерациясе халыклары телләрендә мәгълүмати ресурслар һәм нәфис әдәбият белән тәэмин итү	"Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	алынган әдәбият саны, берәмлекләр	40	40	40	40	30	30	30	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-
3.7 Укучылар өчен сөйләм	"Мәгариф	2023-	Катнашучылар саны,	3	3	4	4	5	5	5	5	5	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0

практикасы белән төбәкара сменаларда катнашуны оештыру	булеге» МКУ, МО	2030 еллар	берәмлекләр										(МБ)	(МБ)	(МБ)	(МБ)	(МБ)	(МБ)	(МБ)	(МБ)
3.8. "Болгар туган тел" тел практикасы булган балалар өчен лагерьда катнашуны оештыру	"Мәгариф булеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	лагерьда катнашучылар саны, кеше	3	3	3	3	3	3	3	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-
3.9 «Тартария» балалар һәм яшьләрнең Төбәкара интеллектуаль иҗат форумында катнашуны оештыру	"Мәгариф булеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)
3.10. «Илһам» («Вдохновение»)Бөтенросси я яшь шагыйрьләр һәм язучылар конкурсында катнашуны оештыруу	"Мәгариф булеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3.11."Тере классика" Бөтенроссия мәктәп укучылары конкурсының төбәк этабында катнашуны оештыру	"Мәгариф булеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	3	3	3	4	4	4	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
3.12. Балык Бистәсе муниципаль районында халыкның мәдәниятен, тарихын һәм гореф-гадәтләрен өйрәнү буенча милли булекчәсе эшен оештыру	"Мәгариф булеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Булекләр саны,берәмлек	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3.13. Укучыларның туган (татар), татар, рус телләре, туган (татар), рус әдәбияты буенча республика олимпиадасының мәктәп, муниципаль этапларын оештыру һәм уздыру	"Мәгариф булеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	олимпиадада катнашуга җәлеп ителгән катнашучылар саны, кеше	50	60	60	70	70	70	70	80	80	-	-	-	-	-	-	-	-
3.14. Татар теле, рус теле буенча халыкара олимпиада укучыларының катнашуын оештыру	"Мәгариф булеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны берәмлекләр	2	2	3	3	3	4	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Бурыч буенча барлыгы:													30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)
4 нче бурыч. Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрне популярлаштыруга юнәлдерелгән социаль																				

әһәмиятле чаралар уздыру																				
4.1. Татар теле буенча тоталь диктант оештыру һәм үткәрү	БК МР; "Мәгариф бүлеге» МКУ," Мәдәният бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны берәмлекләр	300	300	300	300	300	400	400	400	400	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2. Рус теле буенча " тоталь диктант» халыкара белем бирү акциясен оештыру һәм уздыру	ИК МР; "Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	30	30	30	50	50	50	50	60	60	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3. Балалар яшүсмерләр театрлары республика фестиваленең муниципаль этабын оештыру һәм уздыру	"Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	50	50	50	50	50	50	50	50	50	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ
4.4. Халыкара туган тел көнен оештыру һәм уздыру	БК МР; "Мәгариф бүлеге» МКУ," Мәдәният бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	50	60	60	70	70	70	80	80	80	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ
4.5. Рус теле көнен оештыру һәм уздыру	БК МР; "Мәгариф бүлеге» МКУ," Мәдәният бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	50	60	60	70	70	70	80	80	80	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ
4.6.Г. Тукайның туган көненә багышланган еллык чаралар оештыру һәм уздыру (26 апрель)	БК МР; "Мәгариф бүлеге» МКУ," Мәдәният бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	50	60	60	70	70	80	80	80	80	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ
4.7.«Туган тел» туган тел укытучыларының Бөтенроссия мастер-классы конкурсының муниципаль этабын оештыру һәм уздыру, конкурсның республика этабында катнашу	"Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны, берәмлекләр	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ
4.8. »Иң яхшы татар теле һәм әдәбияты укытучысы " Бөтенроссия конкурсының муниципаль этабын оештыру һәм уздыру	"Мәгариф бүлеге» МКУ, МО	2023-2030 еллар	Катнашучылар саны берәмлекләр	10	10	10	10	10	10	10	10	10	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ	5,0 (МБ)	5,0 (МБ)	5,0 (МБ
4.9. Күренекле мәдәният, әдәбият һәм сәнгать эшлеклеләре белән очрашулар оештыру	БК МР; "Мәгариф бүлеге» МКУ	2023-2030 еллар	Чаралар саны,берәмлек	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
4.10. Язучыларның юбилей	МО, КБ	2023-	Чаралар	20	20	20	20	20	20	20	20	20								

даталарына багышланган китап күргәзмәләре, әдәби-тематик кичәләр, әңгәмәләр, күзәтүләр оештыру		2030 еллар	саны,берәмлек																	
4.11. Халыкка массакүләм мәгълүмат чаралары аша программа чараларын үтәүнең барышы турында даими рәвештә мәгълүмат бирү	БК МР, «Сельские горизонты» («Авыл офыклары») газетасы редакциясе (килештерү буенча)	2023-2030 еллар	ММЧда язмалар саны,берәмлек	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-	-	-	-	-	-	-	-
												Бурыч буенча барлыгы:	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)	30,0 (МБ)

<*> Файдаланылган кыскартулар

БК МР - Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты;

«Сельские горизонты» («Авыл офыклары») газетасы редакциясе – «Татмедиа» ААҖ «Сельские горизонты» («Авыл офыклары») газетасы редакциясе;

АХһәм АТИ-Авыл хуҗалыгы һәм азык – төлек идарәсе-Балык Бистәсе муниципаль районында Татарстан Республикасы Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек министрлыгының Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе;

авыл җирлекләре башлыклары – Балык Бистәсе муниципаль районы составына керүче муниципаль берәмлекләр башлыклары.

ҖБ-жирле бюджет.